PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807
Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 40 lir, finančni in pravni 60 lir, osmrtnice 70 lir.
NAROČNINA
Cona A: mesečna 240, četrtletna 700, polletna 1300, celoletna 2400 lir; Cona B: 144, 414, 792, 1440 jugolir; FLRJ: 55, 165, 330, 650 din.
Čekovni račun na ime «Ljudska založba»: Trst 11-5156; Reka 45-301; Ljubljana 20-016.

Leto III - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST četrtek, 31. julija 1947 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 657

Naš odnos do Jugoslavije

V vrsti reakcionarnih poskusov, da se v mejah bodoče STO-ja razbije slovensko nacionalno enotnost, zavzema krvnična gonja proti novi Jugoslaviji posebno mesto. V tej gonji prednjačijo italijanski šovinistični krogi, dasi se najinteligentnejši med njimi že zavedajo, da se tak način propagande le ni morda preneumen, da bi mogel doseči oba njihova osnovna cilja: utrditi do danes prevladujoči položaj italijanskega privilegija na eni strani, in razbiti slovensko nacionalno enotnost na drugi strani. Zato ni izključeno, da bo — kakor nekateri svetujejo — njihova propaganda v «razčlenila», in da bomo imeli tudi slovensko izdajo italijanskega šovinizma, čeravno bi nekaj podobnega pomenilo precejšen udarec za njihovo nacionalistično nadutost.

Spričo nevarnosti, ki slovenski nacionalnim interesom prozi v zvezi s pritiskom reakcionarnih sil na javno mnenje, se morajo na ozemlju bodočega STO-ja živeči Slovenci zavedati, da predstavljajo važno postojanko v strategiji krajevnih reakcionarjev in, posredno, v splošnem načrtu imperialistične ofenzive.

V vprašanju odnosa do nove Jugoslavije ima reakcija dvojni namen: na eni strani, s krvnično gonjo proti novi Jugoslaviji skuša reakcija mobilizirati italijanski del tukajšnjega prebivalstva, vcepiti mu upo sovraštvo do Slovanov in na ta način razbiti enotnost slovansko-italijanske demokratične fronte. S tem bi dobila del svojo politično kontrolo nad italijanski del tukajšnjega prebivalstva, kar bi pomenilo tudi si neomejeno gospodarstvo nad celotno upravo bodočega STO-ja. (V tem je tudi razlog za njihovo nasprotovanje vsakršnim spremembam v sistemu in občinskem svetu, kakor za čimprejšnjo izvedbo upravnih volitev). Če sledimo delovanju eksponentov tržaške reakcije v Gorici in v Vidmu, nam postane takoj jasno, kaj se to dejstvo samo pomeni za možnost uveljavljanja vseh nacionalnih pravic v takem položaju.

Na drugi strani pa s krvnično gonjo proti novi Jugoslaviji skuša reakcija razbiti enotnost v naših vrstah samih. Gonja proti Osvobodilni fronti, slovansko-italijanski antifašistični uniji, Komunistični partiji novi Jugoslaviji, Sovjetski zvezi itd., je le ponavljanje motivov, ki prepletajo vso kampanjo svetovnega imperializma proti vsemu, kar diši po naprednem. Cepiti in razbiti naše vrste pomeni izredno krepitev italijanske, s tem mednarodne reakcije; cepiti in razbiti naše vrste na Primorskem odnosa do nove Jugoslavije pa bi predstavljalo svetovno reakcijo največji uspeh. Napraviti iz vsakega Slovenca, živečega na bodočem STO-ju, sovražnika nove Jugoslavije, to je Antijugoslovana (ker današnja Jugoslavija je to, kar je, in vsaka «borba» proti njej je vohunstvo v službi imperialistične intervencije. Ljubljanski proces proti Kragoju et Co.!), bi bil res krasen uspeh za italijanski šovinizem. Spodmakniti tla slovenski nacionalni zavednosti in vsem Slovence v svoj imperialistični voz: take rešitve nacionalnega vprašanja si ne more nihče zamisliti niti fašizem v svojih starih pogojih stare Jugoslavije. In ne morda zato, ker je bil fašizem... fašizem, ampak zato, ker je vsak Slovenec (dokler je res Slovenec), Jugoslovan. Naj bi bil drugega, če ne Jugoslovan?

Zato je danes vsak zaveden Slovenec aktivist Osvobodilne fronte. Zato je danes vsak zaveden Slovenec aktivist Slovensko-italijanske antifašistične unije. In prav zato so naši nasprotniki nepomirljivi sovražniki OF in SIAU in jih zmeli vsak poskus razbijanja enotnosti, ker gre vsak razkol naše nacionalne enotnosti v vsaka cepitev slovansko-italijanske demokratične fronte v njihovo neposredno korist.

Ta kampanja proti Jugoslaviji, ki ne predstavlja le našega nacionalnega zaledja, ampak tudi skrajno točko napredniškega družbenega sistema, ta reakcija ne bo nikoli dosegla izkoreninila in spremenila v slepo orodje svoje imperialistične politike; tem manj pa ji bo s protijugoslovansko kampanjo uspelo razbiti slovansko-italijansko demokratično enotnost, kar se zaveda, da so le v naši delovno ljudstvo predobro zavedni, da so le v naši pogoji za uresničenje socialne pravičnosti.

Nenni o ratifikaciji

Rim, 30. — Za Togliattijem, ki je izjavil, da se bo komunistična stranka šele po končani debati odločila za glasovanje, je govoril v konstituanti poslanec Einaudi, znani italijanski gospodarstvenik. Izjavil je, da bo glasoval za ratifikacijo mirovne pogodbe. V imenu republikanske stranke je govoril poslanec Pacciardi. Ugotovil je, da sme Italija po dolgih letih razpravljati kot enakopravna država na mednarodni konferenci. Sedanja ratifikacija pomeni za Italijo upanje, da bo smela sodelovati pri OZN. Glede Jugoslavije je dejal, da obstoji med obema državama še prepad interesov, ki jih je treba odstraniti.

Poslanec Nenni je nato podal izjavo v imenu socialistične stranke. Poudaril je, da ne obstoji niti mednaroden niti notranje politični razlog za ratifikacijo. Vlada ni do danes dala nobenega pojasnila, zakaj sili z ratifikacijo. Očividno nima ničesar važnega povedati. De Gasperi in njegova stranka sta bila spočetka proti ratifikaciji, ker so mislili, da jo bo ameriški senat zavrnil. Nenni vprašuje vlado, če bi silila z ratifikacijo, ako bi jo bile odklonile ZDA, Anglija in Francija. Prav gotovo ne in to zaradi tega, ker za De Gasperija konča Evropa na črti Trst-Stettin.

Ob koncu svojega govora je Nenni dejal, da se je kot zunanji minister zavzemal za revizijo pogodbe potem dvostranskih dogovorov z interesiranimi državami. Ratifikacijo smatra za politični in moralni pogrešek vlade. Zato bodo socialisti glasovali za odložitev ratifikacije.

Po kratkem govoru poslanca Selvaggija, ki se je izjavil proti ratifikaciji, je povzel besedo bivši vladni predsednik Orlando. Predložil je dnevni red, s katerim predlaga odložitev sedanje debate. Tekom govora je omenil vlogo, ki je je igrala Italija po prvi svetovni vojni in dejal, da so tedaj postopali z Italijo kakor s premagano državo. Orlando ne smatra za uspeh, ako bo sprejeta Italija v OZN vsled nasprotstva med velesilami. Boli ga izguba Istre, Brige in Tende. Ko je vzkliknil, «naj zbornica ne izvrši te podlosti zaradi pohlepa po servilnosti», je nastal v zbornici velik hrušč. De Gasperi je izjavil, da se čuti on in vsi oni, ki bodo glasovali za ratifikacijo, užaljeni.

Angleški tisk zahteva

javno razpravljanje o tekočih gospodarskih vprašanjih - Attlee napoveduje umik večjega dela angleških čet iz Nemčije in Grčije

London, 30. — Londonski tisk se bavi tudi danes z morebitno politično krizo in njenimi gospodarskimi posledicami. Toda iz razgovorov poslancev laburistične skupine je Attlee za enkrat prebrodil težkoče v lastni stranki.

Na tem sestanku je Attlee izjavil, da bodo laburisti ostali še dalje na vladi in da ni govora o koaliciji vladi, kakor tudi, da bodo volitve šele po zakonitem poteku mandatne dobe. Attlee je še naglasil, da bosta vlada in država ohranili svojo politično neodvisnost do ZDA in da je nepotrebna skrb, da bi Anglija zapadla vplivu dolarja.

Vladni predsednik je najavil umik večjega dela angleških čet iz Nemčije in sicer tekom februarja 1948. S tem hoče prihraniti izdatke v dolarjih. Anglija bo uvedla veliko štednjo pri uvozu petroleja in bencina, zlasti bo racionirala bencin za turiste. Skrčen bo tudi uvoz na luksuzne predmete in angleški turisti ne bodo več mogli vseti v inozemstvo 75 šterlingov letno, marveč znižan znesek.

Attlee je še dejal, da bo Anglija umaknila še ostale čete iz Grčije. Isto tako bo skušala pridobiti rudarje za podaljšanje delovnega časa, da na ta način preskrbi najvažnejšim industrijam delovno silo.

Kljub optimističnemu poročilu o sestanku laburističnih poslancev, pripominja «Daily Mail», da je Attleejeva naloga obvestiti o sedanjem gospodarskem položaju Anglije ne samo laburistično parlamentarno skupino, temveč vse angleško ljudstvo. «Daily Express» piše, da zahtevajo laburistični «uporniki», da zmanjša vlada stanje vojske najmanj za nadaljnih 500.000 mož. Laburistični «Daily Herald» vztraja na tem, da vlije vlada angleškemu narodu večji polet in vzbudi v vsakem Angležu «socialno zavest». Na splošno zahteva tisk javno razpravo o tekočih gospodarskih vprašanjih, češ da se bo ljudstvo vedno odzvalo, če bo odkrito in pošteno vedelo, kaj ga čaka. Neki list pravi, da je Hitler sicer mrtev, toda zlo, kateremu je dal življenje, živi še vedno v obliki velike gospodarske svetovne stiske. Vlada mora izvesti smele korake za dosego socialne zavesti naroda, tako da niti en državljan ne bo dvomil o važnosti svojega osebnega prispevka k skupni borbi.

Vest o odpoklicu angleških zasedbenih čet v Nemčiji tekom februarja 1948. je zbudila precejšnje razburjenje v nekaterih francoskih političnih krogih. Ti krogi naglašajo, da razumejo Anglijo, ker je v enakih gospodarskih težkočah kakor Francija, vendar se čudijo, da se je Anglija v tem trenutku odločila za tako pomemben ukrep. Pri sedanjem stanju — poudarjajo — nemškega vprašanja je težko odpovedati se nadzorstvu in zavezniški upravi v Nemčiji.

15 žensk zgorelo

Pariz, 30. — V vojašnici Torelles, ki so jo bili predelali v zapor, je nastal silen požar. 15 žensk je zgorelo.

Stališče ZSSR

o ratifikaciji mirovnih pogodb

Tržaški radio poroča, da je sovjetska vlada na ponovno vprašanje Velike Britanije odgovorila, da bo mirovne pogodbe z Italijo in ostalimi državami ratificirala šele potem, ko jih bodo ratificirale bivše sovražne države.

V Londonu so mnenja, da bo v zvezi s tem morala biti odložena tudi konferenca o italijanskih kolonijah.

Dalje javljajo iz Lake Successa, da je Sovjetska zveza predlagala, naj se razpravljanje o sprejemu Italije, Avstrije, Madžarske in Romunije v OZN odloži na čas po ratifikaciji mirovnih pogodb.

Oviranje svobode tiska

na francoskem področju

Dunaj, 30. (Tanjug) — Odbor komunistične stranke za Tirolsko je protestiral pri francoskem visokem komisarju za Avstrijo, ki je prepovedal izhajanje lista «Tiroler Neue Zeitung», ker je poročal o zadnjem procesu proti teroristom in belogardistom v Ljubljani in o njihovih izpovedih, da so jih podpirale avstrijske oblasti.

Holandci pošiljajo

nova ojačanja v Indonezijo - Nizozemske čete sestrelile letalo s sanitetnim materialom. Avstralija in Indija predložili indonezijsko zadevo VS

Avstralska delegacija pri OZN je od svoje vlade sprejela navodila, naj predloži indonezijsko vprašanje Varnostnemu svetu. Isto tako je indijska delegacija pri OZN predložila indonezijski spor pred Varnostni svet.

Nizozemski tisk še vedno javlja, da se je Beelova vlada odločila za vojaške operacije v Indoneziji s privoljenjem ZDA in Anglije. List «Lieuwe Rotterdamsche Courant», glasilo finančnih krogov, piše, da sta bili tekom vojnih priprav ameriška in angleška vlada sprotno obveščeni o vseh korakih nizozemske vlade in obe imenovani vladi sta odobrili holandske ukrepe.

Vodstvo sindikatov v Birminghamu bo izdalo proglas na angleške sindikate in na člane parlamenta, v katerem bodo zahtevali, naj angleška vlada predloži ureditev indonezijskega vprašanja OZN. Sindikati v Birminghanu predlagajo zaplembo vseh onih ladij, namenjenih na Nizozemsko, ki bi imele tovor z vojaškim materialom.

Tekstilni delavci na Holandskem so sklenili ustaviti proizvodnjo tkanin za holandsko vojsko in sicer v znak protesta proti vojni v Indoneziji.

V angleški zbornici je Bevin izjavil, da holandska vlada ni odgovorila na ponovne angleške posredovalne predloge. Dejal je tudi, da angleška vlada prepoveduje tudi vsako dobavo vojnega materiala Holandski iz Singapura ter iz ostalih angleških ozemelj na Daljnem vzhodu.

Po zadnjih vesteh iz Indonezije so republikanci ustavili vsa prodiranja vladnih oklopnih edinic. Na mnogih točkah na Javi in Sumatri so indonezijske čete v napadu. Posebno hudi boji divjajo v okolici Semeranga in Modjokerta, pri čemer so Indonezijci zavzeli več krajev v bližini Bandunga. Tudi na sektorju Medanga nadaljujejo republikanske čete svoje operacije, medtem ko so zasedli več vasi okoli Pedanga in Medjalajo, južno od Bandoenga.

List «Vaarheid» poroča, da se holandska vlada pripravlja na pošiljanje novih ojačenj v Indonezijo. Prevozna ladja bo pod vojaškim nadzorstvom, ker se vlada boji incidentov od strani pristaniških delavcev. Indijska vlada, ki je poslala indonezijskim četam večjo množino zdravil z letalom, je vložila pri nizozemski vladi protest, ker je vladina vojska sestrelila indijsko letalo. Nizozemska vlada odklanja krivdo, češ da letalo ni imelo znaka Rdečega križa. Holandska mornarica je obstreljevala Tjilatjap.

Holandski poslanik v Washingtonu je izjavil, da indonezijsko vprašanje ne spada pred Varnostni svet OZN, ker Indonezija ni suverena država. Poslanik je nadalje dejal, da bodo «policijske operacije» verjetno zaključene v nekaj dneh.

Pomen trgovinskih pogodb

med ČSR ter FLRJ, Bolgarijo in Poljsko

Praga, 30. — Visoki funkcionar češkoslovaškega zunanjega ministrstva je izjavil, da imajo v zadnjem času sklenjene trgovinske pogodbe med Češkoslovaško ter med Jugoslavijo, Bolgarijo in Poljsko poseben gospodarski in politični pomen. Namesto kratkih dobavnih rokov za izmenjavo blaga se Češkoslovaška v teh pogodbah obvezuje dobaviti tekom petih let Jugoslaviji za 7 milijard 500 milijonov Ck blaga. Jugoslavija bo dobila zlasti stroje, aparate za rudnike in livarne, poljedelske stroje in tovarniško opremo. Nasprotno bo Jugoslavija plačala te dobave z surovinami bakra, cinka, železa, aluminija, pirita, kroma, asfalta in kož, kakor tudi živeža in masti.

Bolgarija bo prejela od Češkoslovaške tekom štirih let blaga za 3 milijarde in 500 milijonov Ck, zlasti stroje in opremo za vodne električne centrale, stroje za rudnike itd. Bolgarija pa bo do bavila razne rude, kože, semensko olje, tobak in podobno.

Poljska bo tekom petih let prejela od Češkoslovaške gradbeni material za obnovo pristanišč, kakor tudi elektrotehnični material in mnoge druge stroje v skupni vrednosti 7 milijard in 500 milijonov Ck. Poljska bo odplačala prejeto dobavo s cinkom, soljo in živežem.

Informator je poudaril, da imajo vse štiri v poštev prihajajoče države plansko gospodarstvo, ki ga bodo vsled navedenih dogovorov vskladili in utrdili gospodarsko sodelovanje slovanskih držav. Na vprašanje, ali nameravajo Jugoslavija, Bolgarija in Poljska na podlagi teh dogovorov ustanoviti industrije, ki se bodo med seboj dopolnjevale, je češkoslovaški informator izjavil, da ne.

Delo komisije za Palestino

Ženeva, 30. (AFP) — Komisija OZN za Palestino je z veliko večino sklenila, da bo poslala posebno odposlanstvo, ki naj obišče taborišča razseljenih oseb, predvsem židovska taborišča v Nemčiji in Avstriji.

RAZPRAVA PROTI VOHUNOM V LJUBLJANI

Zarotniki so nudili pomoč

tistim, ki so v tujini ovirali priključitev Primorske s Trstom in Koroške k Jugoslaviji - Hoteli so v Jugoslaviji uvesti režim, kakršen je v Grčiji

Ljubljana, 30. — Kakor smo že poročali, se je včeraj začela pred senatom vrhovnega sodišča razprava proti inž. Nagodetu Črtomiru in 13 soobtoženim.

Javni tožilec Viktor Avbelj je prečital obširno obtožnico, ki pravi, da so obtoženi kot pripadniki protiljudske organizacije zakrivili zločinsko dejanje z namenom, da se z nasiljem zruši obstoječa državna ureditev FLRJ, da se spravi v nevarnost njena varnost na zunaj ter odpravijo temeljne demokratične, narodne in gospodarske pridobitve narodno osvobodilne borbe.

V ta namen so se od jeseni 1945 pa vse do maja 1947 redno sestajali na domu Črtomirja Nagodeta in Pavle Hočevarjeve.

Organizirali so vohunsko zvezo z inozemstvom, med drugim z vohunskim centrom 101 v Avstriji, s centri v Švici in s posameznimi vohuni tujih obveščevalnih služb. Pričeli so tudi organizirati radijsko oddajno postajo. Povezani so bili z načelnikom štaba komande «slovenske armije» v Avstriji Gluščem, od koder so dobili navodila, naj pripravljajo oborožen upor.

Obtoženci so zbirali in izročali tujim državam in agentom podatke o jugoslovanski armadi, o industriji, o političnem in splošnem gospodarskem položaju v državi itd. *Zbirali so tudi in izročali tujim agentom vse podatke o političnem, propagandnem in materialnem udejstvovanju partizanskih ustanov na zasedbenem ozemlju cone A in B v Slovenskem Primorju itd.* V ta namen so organizirali mrežo zaupnikov.

Preko svojih zvez z vohunskimi centri v inozemstvu so spravljali ilegalno preko meje osebe, ki jih je ljudska oblast zaradi kaznivih dejanj zasledovala, in osebe, ki so bežale v inozemstvo z namenom, da se tam priključijo veleizdajniškim organizacijam. *Po svojih kanalih so spravili ilegalno iz zapora pobeglega agenta tuje vohunske službe Mirana Engelmana.*

Obtoženci so kot člani zločinske organizacije v službi tuje špijonaže ščuvali k oboroženi intervenciji tujih držav proti FLRJ, h gospodarski vojni poti Jugoslaviji in vmešavanju v njene notranje zadeve. V ta namen so pošiljali v inozemstvo lažne podatke o političnem in splošnem stanju v Jugoslaviji.

S tem so škodovali mednarodnemu redu Jugoslavije in v času sklepanja mednarodnih pogodb preprečevali ugoditev našim narodnostnim zahtevam po pravičnih mejah ter nudili pomoč tistim, ki so v tujini ovirali priključitev Primorske s Trstom in Koroške.

Z lažnimi poročili o stanju v FLRJ so ščuvali k oboroženi intervenciji proti FLRJ. Predlagali so članom predstavništva neke tuje države prekinitev mednarodne pomoči Unrre. Pošiljali so lažniva in umazana poročila o poteku volitev v skupščino FLRJ, o izvajanju agrarne reforme itd.

Po navodilih vohunskih centrov v tujini so pripravljali svoj osnutek ustave, ki naj bi se uveljavila po odstranitvi sedanje ureditve FLRJ. Udeleževali so se množičnih zborovanj z namenom, da ta zborovanja razbijajo in da z zlonamernim kritiziranjem ovirajo uspešno delovanje ljudske oblasti.

Nagode se v nekem pismu zaganja v slovensko inteligenco in še posebno v pisatelje in pesnike Župančiča, Finžgarja, Vidmarja, Albrechta, Izidorja Cankarja in proti drugim, ki jih imenuje «vsa literarna svojat».

Nekateri obtoženci so že za časa okupacije delovali proti narodno osvobodilnemu gibanju ter bili povezani z gestapovskimi vohuni ter z izdajalcem Mihajlovičem. Idejni vodja vohunske orgaizacije je bil Nagode.

V utemeljitvi omenja obtožnica med drugim, da se je Nagode veselil, ker so morale jugoslovanske čete zapustiti Trst, in da je Furlan na vprašanje Nagodeta, ali bo pomagal podpreti argumenta za pravične meje, odgovoril odločno: «Ne».

Na predlog tožilca bo pri razpravi o šesti točki skupnega dela obtožencev javnost izključena zaradi splošnih državnih interesov.

Sledilo je zaslišavanje Pavle Hočevarjeve, ki je popolnoma priznala svojo krivdo in izpovedala, da je vsa pošta iz tujne šla skozi njene roke. Hočevarjeva je ves čas bila v organizaciji OF, zato da je v odborih vohunila. Povedala je tudi, da jo je obtoženi Furlan vprašal, ali ve za ilegalno pot, po kateri bi lahko pobegnil. Povedala mu je, da ga bo lahko pripeljal čez mejo kurir Peter, in ob tej priliki ji je dal shraniti pisalni stroj.

Na današnji razpravi je bil zaslišan obtoženec Hribar, ki je izjavil, da se čuti krivega in je priznal, da je pošiljal informacije vojaškega značaja v inozemstvo. Priznal je, da je imela skupina namen izvršiti s pomočjo emigrantov oborožene akcije proti Jugoslaviji. V ta namen je bivši polkovnik domobrancev Drčar zbiral na Koroškem ljudi med emigranti.

Na predsednikovo vprašanje je Hribar izjavil, da je potom soobtoženca Borisa Furlana stopil v Ljubljani v stik s predstavnikom neke tuje države. Skupina je imela stike tudi z dr. Dragoljubom Jovanovičem v Beogradu in Jančikovičem v Zagrebu potom inž. Kavčnika, ki je skušal stopiti v stik z nekim tujim poslaništvom v Beogradu.

Hribar je pripomnil, da je bila vohunska skupina mnenja, da bi Jugoslavija dobila Trst in Koroško samo v primeru, če bi v Jugoslaviji vzpostavili tak režim, kakor je sedaj v Grčiji. Prvotno so mislili, da bodo to dosegli pri volitvah, pozneje pa so prišli do sklepa, da bodo to skušali doseči z oboroženimi akcijami.

Zaslišan je bil nato Bogdan Stare, ki je deloma priznal svojo krivdo in izjavil, da je že v jeseni 1945 organiziral vohunsko mrežo.

Odškodnina za tržaške ladje pripada STO-ju

Kakor znano, so ZDA obljubile Italiji odškodnino za 31 «italijanskih» ladij, ki so bile potopljene v zavezniški vojni službi. Ta nenavadna ameriška diplomatična poteza je tako osupnila novinarje, ki jim je bilo to sporočeno v ameriški vladni palači, da je neki izmed njih pripomnil, da se v zgodovini vojnih obračunavanj še ni pripetilo, da bi zmagovalna država plačala premagani državi odškodnino za ladje, ki jih je potopil zaveznik te premagane države. Predstavnik ameriške vlade je odgovoril, da je ta gesta samo znak velikodušnosti ZDA.

Bolj kakor politični razlogi te ameriške «velikodušnosti», ki so vsej javnosti predobro znani, zanima Tržačane v tej zvezi drugo vprašanje. Tržaška trgovinska mornarica je bila med vojno, ki so jo naprtili Tržačanom fašisti in ostali italijanski šovinisti, skoro povsem uničena. Italija je vpregla tržaško mornarico v bojni voz proti volji Tržačanov in ta je morala služiti vojnim namenom Italije prav tako, kakor se je poprej morala v svojem delu podrediti njenim gospodarskim interesom. Od nekdanje močne tržaške mornarice — samo ladjevje «Tržaškega Lloyda» je pred izbruhom druge svetovne vojne obsegalo še 621.533 brt — ni ostala niti ena šestina in najboljše med preostalimi ladjami so ostale v italijanski službi. («Saturnija» in «Vulkanija» so bile nedavno postavljene na progo Genova-Aleksandrija).

Zdaj se Tržačani vprašujejo koliko je bilo tržaških ladij med onimi 31, ki so bile potopljene v zavezniški službi. Na to vprašanje bi lahko odgovorili zavezniki. Ko so se ZDA že odločile za poravnavo odškodnine, ja jasno, da gre odškodnina za tržaške ladje, ki so bile potopljene v zavezniški službi, STO-ju in ne Italiji.

V imenu tržaškega gospodarstva

V gospodarskem središču, kakor je Trst, ki sta ga 25-letna italijanska zasedba in vojna tako prizadeli, je gotovo dobrodošla vsaka pobuda za gospodarsko obnovo tržaške luke. Toliko bolj so tehtne pobude javnih ustanov, seveda pod pogojem, da so v resnici pooblaščene, da nastopajo v imenu - če že ne vsega prebivalstva - vsaj določenih družbenih slojev.

To velja tudi glede pobud «Tržaškega odbora za promet» (Comitato Triestino dei trafici), ki se je te dni sestal v Trstu, da bi proučil vprašanje prometnih zvez z zaledjem in pomorskih prevoznin. Predsedoval je kap. Anton N. Kozulič; zbrani so bili ravnatelj Javnih skladišč, nato ravnatelja zavoda Banca Commerciale Italiana in Italijanske narodne banke, nadalje dva predstavnika Udruženja trgovcev na debelo, predstavniki raznih tržaških spedicijskih tvrdk in paroplovnih podjetij, kakor tudi predstavnik ZVU.

Na sestanku so obravnavali tudi vprašanje zboljšanja železniških zvez z Avstrijo in Češkoslovaško. Poseben odsek bo proučil vprašanje pomorskih prevoznin in svoje predloge izročil ZVU. Na sestanek niso bili povabljeni predstavniki ne slovenskega ne italijanskega Gospodarskega združenja.

V ZDA uničujejo

poljske pridelke

New York, 30. — Iz New Yorka poroča Tass, da uničujejo kmetje pridelke, ker jih nočejo prodajati po nizkih cenah, medtem ko delavci v New Yorku in drugih mestih trpijo zaradi previsokih cen zelenjave. Zlasti so poljedelci uničili vrtno solato, peso in kumare. Cene na debelo so namreč 4 do 12 krat nižje, kakor pa cene na drobno. To je vzrok, da poljedelci nočejo prodajati blaga gros'stom.

Stavke v Detroitu

Detroit, 30. — Okoli 60.000 delavcev avtomobilske industrije bo od četrtka ostalo brez dela, ker so v nekaterih tovarnah avtomobilov ustavili delo. Včeraj je 22.000 delavcev v Fordovih tovarnah prenehalo z delom zaradi stavke 7000 delavcev v tovarni karoserij «Murray Corporation». V tovarnah Hudson stavka 1000 delavcev in to je povzročilo, da je prenehalo z delom drugih 8000 delavcev.

Rovarenje ZDA in Anglije

proti Albaniji

New York, 30. (Tanjug) — Na predvčerajšnji seji odbora za sprejem novih članov v OZN so delegati ZDA in Velike Britanije vztrajali proti sprejemu Albanije. Sovjetski delegat je odločno izjavil, da je odgovor albanske vlade glede incidenta v Krfskem prelivu nov dokaz, da so tudi številne druge obtožbe proti Albaniji brez podlage. Poljski delegat je poudaril, da so bile vse ovire za sprejem Albanije odpravljene z njenim zadnjim odgovorom.

Na današnjem zasedanju Varnostnega sveta je Sovjetska zveza ugovarjala sprejemu Irske, Portugalske in Transjordanije med Združene narode. Glede Transjordanije je sovjetski delegat izjavil, da Sovjetska zveza dvomi v njeno resnično neodvisnost. Glede Irske in Portugalske pa je dejal, da ves čas vojne nista pomagali zaveznikom in sta naklonjeni Francovi Španiji.

Nove smrtne odsodbe v Grčiji

20 milijonov drahem na glavo generala Markosa - Gonja reakcionarnega tiska proti Sovjetski zvezi

Atene, 30. — Grška vlada je razpisala nagrado 20 milijonov drahem na glavo poveljnika grške demokratične vojske generala Markosa. Včeraj so usmrtili 20 oseb, med katerimi tudi voditelja grške komunistične stranke za severno Grčijo Gusidisa, ki so bile od sodišča obsojene na smrt. Vojaško sodišče v Xantiji je izreklo druge tri smrtne obsodbe.

V Volosu so se sestali vojaški poveljniki ob navzočnosti voditelja britanske vojaške misije in razpravljali o razvoju partizanskega delovanja.

Reakcionarni tisk je izrabil priliko, ko se je sovjetski delegat poslužil veta v Varnostnem svetu, in začenja novo gonjo proti Sovjetski zvezi. Tako piše n. pr. «New York Herald Tribune», da Sovjetska zveza noče sodelovati z zapadnimi državami, in pravi, da bi moral sovjetski veto dati nov polet programu ameriške pomoči ne samo Grčiji, pač pa tudi Turčiji in zahodni Evropi.

Jugoslavija daje zgled

New York, 30. — Komentator družbe «Colombia Broadcasting Company Radio», Howard Smith je v neki oddaji 27. t. m. pozval ZDA, naj prenehajo s politiko podpiranja reakcionarnih elementov v Evropi. Izjavil je, da je Jugoslavija edina država zahodne Evrope, ki je dovršila povojno obnovo in kjer ni nobenega sledu več o vplivu starih oblastnikov. Poudaril je, da jugoslovanske množice podpirajo maršala Tita. Pozval je ZDA, naj se kaj naučijo iz lekcije, ki jim prihaja iz Jugoslavije, in je predlagal, naj Amerika podpre take vlade, ki delajo v korist svoje države. Pripomnil je, da bi morala poslaništva ZDA prenehati z izključno podporo višjih slojev in desničarskih strank srednjih slojev.

Delegacija ameriških cerkva, ki je pod vodstvom urednika metodističnega tednika v Bostonu, dr. Emery Stevensa prispela v Jugoslavijo, da se neposredno prepriča o položaju cerkve in še posebej, da preuči zločinsko delovanje visoke katoliške duhovščine med vojno, se je podala včeraj na grob neznanega junaka. Dr. Stevens je izjavil, da se je delegacija med svojim bivanjem v Jugoslaviji prepričala, da je položaj v državi povsem drugačen, kakor ga slika ameriški tisk in se je začudil, da ameriški listi objavljajo neresnične vesti.

Ameriški in angleški kapital

za nemško industrijo

New York, 30. (Tass) — «New York Herald Tribune» objavlja delno besedilo poročila Roberta Mosesa, ki ga je sestavil po svojem ogledu v Nemčiji za račun vojnega ministrstva.

To poročilo priporoča, naj se izkoriščanje nemškega industrijskega bazena eni sami oblasti, ki ji bi britanska in ameriška vlada s pomočjo kake mednarodne banke dobavljali potrebni kapital za povečanje nemške proizvodnje.

Irgun usmrtila

dva angleška talca

Jeruzalem, 30. — Teroristična organizacija Irgun je odredila usmrtitev dveh angleških oficirjev, ki so ju bili zadržali kot talce za tri teroriste, ki jih je bilo sodišče obsodilo na smrt in ki so jih včeraj usmrtili. Oba oficirja sta bila danes obešena, kljub temu da je organizacija Haganah pozvala organizacijo Irgun, naj ju pusti pri življenju, dokler ne bo odločena usoda 4.500 židovskih izseljencev z ladje «Exodus 1947.

„Tresle so se gore, rodila se je miš"

Po povratku s pariške konference je italijanski zunanji minister Sforza pred komisijo ustavodajne skupščine za zunanje zadeve s pristankom samega De Gasperija izjavil, da Marshallov plan ne obstoji in da sploh nikoli ni obstojal.

Ko so ga tisti, ki so hoteli vedeti kaj več o tem, spravili v zadrego z vprašanji in ga spomnili na divjo gonjo v zvezi s tem planom, ki jo je vodil vladni tisk, je Sforza dodal — a De Gasperi prikimal — da se je zopet zgodilo, da so se tresle gore, a rodila se je le miška. Mar je odgovarjala resnici ta kampanja, s katero se je hotelo italijanskemu javnemu mnenju dokazati, da končno (posebno pa zaradi tega, ker so iz vlade izključili komuniste, socialiste in levičarske demokrate) Marshallov plan pomeni množični dotok vseh mogočih ameriških pomoči in da torej pomeni konec mizerije? Ne, ta gonja ni odgovarjala resnici. Bila je to ena izmed navadnih «amerikanskih» kampanj za varanje javnega mnenja z namenom, da zastrupi politično ozračje.

Po drugi strani pa seveda ne odgovarja resnici tudi trditev, ki je temu sledila, da namreč «plan» ne obstoji in da se v Parizu ni ničesar storilo. Imamo vtis — ko nam pripovedujejo takšne-le stvari — da je cilj brez dvoma zopet ta, da bi nas prevarali.

Stvarnost pa je sledeča: Okrog zelo splošnih predlogov, ki jih je objavil v javnosti gospod Marshall, in okrog malo konkretnejših francosko-angleških predlogov, ki so nato sledili Marshallovim predlogom, se je vršila in se še danes vrši ogorčena borba med dvema nasprotujočima si koncepcijama mednarodnega življenja in mednarodnih odnosov.

Toda spraviti resnico na dan ni tako lahko.

Amerikanec se v resnici pojavlja kakor tisti človek, ki lahko pomaga in ki pomagati hoče: in kateri evropski narod v sedanji mizeriji, tega našega od dveh vojn opustošenega kontinenta, ne čuti potrebe za pomoč? Predvsem v Italiji, ki spada med precej opustošene države, na vsak način pa med najrevnejše na prirodnih bogastvih, govoriti o pomoči, ki bo lahko prihajala, pomeni ustvariti domnevo v prid vsakršnemu predlogu. In prav to je tisto, kar so zelo dobro razumeli vladni pisuni in pa pisuni ameriškega poslaništva v Rimu. Kdor pa hoče razumeti, zakaj prav za prav gre, kdor o tem razpravlja, kdor postavlja gotove pomisleke glede plana, tega enostavno označijo kot neko čudno bitje brez smisla za skupnost, s samomorilnimi nagnjenji, ki zaradi sektaških razlogov ne želi, da bi se njegovi deželi pomagalo!

Toda resnico je treba spraviti na sonce.

Šele ko bomo videli resnico, bo vendarle mogoče, da bomo opazili, da se vsa razprava glede tako imenovanega Marshallovega plana vrti okrog glavnega vprašanja, ki obstoja v tem, ali bo pri planu udeležena Sovjetska zveza ali ne. Kajti Sovjetska zveza je bila povabljena na predhodna posvetovanja z Anglijo in Francijo in se je povabilu takoj odzvala; toda na neki točki je bila prisiljena odpovedati svojo nadaljnjo udeležbo. Tudi glede tega je bil «ameriški» tisk v Italiji prepoln tistih navadnih in neumnih obtožb, katere pa — to moramo priznati — na javno mnenje, ki so mu še vedno dobro v spominu analogne fašistične kampanje — niso dosti delovale. Malo je namreč tistih, ki bi vzeli zares — kakor bi hotel ta tisk — da bi bila neka socialistična država — imperialistična, da bi država, kjer so na oblasti delavci, hotela propast delavcev drugih držav, da je Sovjetska zveza nasprotna najožjemu gospodarskemu sodelovanju med narodi Evrope in vsega sveta.

Klevetniki Sovjetske zveze dobro pazijo, da ne bi objavili dokumentov za svoje trditve in zato bo torej dobro, če dokumente objavimo mi in ti dokumenti so predvsem tekst, ki ga je predložil Molotov na predhodnem sestanku v Parizu.

Evo konkretnih točk tega predloga:

1. Ustanovitev odbora za pomoč, sestavljenega iz predstavnikov Francije, Anglije in Sovjetske zveze; ta odbor naj bi se pozneje izpopolnil s predstavniki nekaterih evropskih držav v cilju, da bi ugotovil potrebe za ameriško gospodarsko pomoč in določil možnosti o odstopu pomoči ter o prispevkih, ki bi omogočili, da to pomoč evropske države prejmejo;

2. ustanoviti pri tem odboru za pomoč sledeče pododbore:

a) za preskrbo z živili;

b) z gorivom;

c) s stroji.

Pododbori morajo biti sestavljeni razen s predstavniki SZ, Anglije in Francije, še s predstavniki dveh evropskih držav, ki so najbolj zainteresirane v posameznih pododborih, držav, ki jih treba izbrati med tistimi, ki so prestale nemško okupacijo in doprinesle skupni zavezniški zmagi nad Nemčijo;

3. odbor za pomoč ima sledeče naloge:

*a) sprejemati prošnje evropskih držav nanašajoče se na ameriško

Kulturni krožki so last vsega delovnega ljudstva

Splošno odredbo 403 ZVU, s katero bi prišla vsa imovina bivšega fašističnega «Dopolavora» v upravo ENAL-a in s katero je ZVU ponovno dokazala svojo pristranost in brezbrižnost do potreb delovnih ljudskih množic, smatra vse demokratično prebivalstvo Trsta in Tržaškega ozemlja za nezaslišan napad na kulturno življenje delavstva. Zaradi tega pošiljajo številne protestne resolucije na ZVU in zahtevajo v njih preklic odredbe, ki ogroža najosnovnejše demokratične pravice človeštva, pravice do kulturnega izživljanja in vzgoje. Prebivalci Školjeta v svoji protestni resoluciji pišejo med drugim:

«Najprej vam povemo, da so italijanski delavci, včlanjeni v 30 kulturnih krožkih v Trstu, katere združuje apolitični Ljudski kulturni center. Ta pa je vzklil v borbi proti nacifašizmu. Vsa ta kulturna društva že od leta 1945. naprej vrše važno kulturno in vzgojno delo med delavstvom. Z vašo odredbo nam hočete vzeti to, kar nam je bilo mnogo let pod fašističnim terorjem zabranjeno in kar smo si priborili z ogromnimi žrtvami. S tem bi nam že vdrugič odvzeli našę kulturne ustanove, kjer se po trdem delu, malce razvedrimo. Prepričano pa smo, da se bo ZVU premislila in ne bo tako žalila našega ljudstva, ki se je z ramo ob ramo z zavezniškimi vojaki in ne glede na žrtve, borilo za demokracijo, pravico in svobodo, ter bo preklicala to nedemokratično in nekulturno odredbo.»

Resolucijo s podobno vsebino so poslali tudi prebivalci Sv. Vida, nameščenci glavne bolnice in drugi.

Mladina vedno odločneje zahteva enotno organizacijo

Kakor se med tržaškimi množicami vedno bolj širi zavest, da je skrajni čas za sporazum med raznimi strankami, ako hočemo pomiritev in izboljšanje življenjskih pogojev v STO-ju, tako se tudi mladina vedno globlje zaveda potrebe po enotnem nastopu, ker ve, da bo le tako najbolje ščitila svoje skupne interese.

Mladinci iz tovarn in podjetij pošiljajo zato številne resolucije, zlasti izvršnemu odboru demokrščanske mladine, ker se ta med vsemi mladinskimi gibanji najbolj protivi enotnosti mladincev.

Tako je 198 mladincev iz Tovarne strojev pri Sv. Andreju, med katerimi so tudi socialisti, poslalo temu odboru resolucijo, ki pravi med ostalim:

«Mladinci Tovarne strojev so vedno želeli, da bi se razna mladinska gibanja sporazumela, ne glede na njih versko in politično prepričanje ter tako prispevali k miru in strpnosti v STO-ju. Na žalost so še razna gibanja, ki hodijo po starih poteh šovinizma in irredentizma, kar se lahko istoveti z profašizmom. Zaman so vsa prizadevanja, da bi z demagoškimi demokratičnimi frazami prikrivali dejansko ozadje njihovih spletk. Besede o enotnosti ne smejo ostati samo na papirju, temveč morajo postati živa stvarnost. Pozivamo ta izvršni odbor, da takoj vzpostavi stike z mladinskimi gibanji, da se čimprej doseže združitev vseh mladinskih sil v enotni demokratični fronti.»

Podobno resolucijo je poslalo tudi 112 mladincev iz ladjedelnic Sv. Roka.

MLADINA KUPUJ SVOJ LIST «GLAS MLADIH»!

TRŽAŠKI DNEVNIK

Stavka javnih nameščencev

se je pod pritiskom protizakonitega ukrepa ZVU začasno prekinila

Včerajšnja stavka delavstva občinskih, pokrajinskih in javnih ustanov je popolnoma uspela; delavci so složno in enotno nastopili.

Življenjske razmere so pač vsak dan slabše in naganjajo delavstvo v vedno hujše pomanjkanje, v bedo. Delavstvo se je zato odločilo, da se bo temu uprlo in je zahtevalo izboljšanje mezd.

Na zahteve delavstva, ki jih je COSS predložil ZVU, bi moral polkovnik Gardner odgovoriti do torka opoldne. Ker odgovora ni bilo, se je delavstvo, ki se je zbralo na skupščini, odločilo za stavko.

Delavstvo zahteva, da ZVU pristane na sledeče njegove zahteve: 1.) Takoj in stalno izplačevati predujem 6.000 lir, dokler se ne uredi vprašanje mezdnega izenačenja; 2.) imenovati se mora paritetna komisija, ki naj jo sestavljajo predstavniki ustanov in predstavniki sindikalnih organizacij. Ta komisija mora preurediti razvrstitev delavstva v kategorije.

Delo ustanov izredne važnosti za javnost, ni bilo prekinjeno in se je ves čas stavke nemoteno nadaljevalo. Sem spadajo: bolnice, skupna menza in pogrebna dela. Prenehala pa so z delom občinska kopališča in pokriti trg; tudi pokopališče je bilo za obiskovalce zaprto.

Zaradi včerajšnje stavke je ZVU pooblastila Conski svet, da se pogaja s predstavniki občinskih nameščencev. Pogajanja so se vršila včeraj ob 5. popoldne.

Predstavnik sveta dr. Palutan je zagotovil, da bodo delavcem takoj izplačali 6 tisoč lir predujma za junij in julij. OOSS pa je vztrajal pri zahtevi, da se predujem izplačuje do končne ugoditve delavskim zahtevam, ker bi sicer bilo delavstvo v nasprotnem primeru prisiljeno nadaljevati stavko.

Sinoči je dr. Palutan za ZVU javil po radiu, da je stavka nezakonita. Zaradi nastalega položaja je bil takoj sklican OOSS, da sklepa v zvezi s tem ukrepom ZVU. OOSS je sklenil, da se stavka začasno neha ter s tem pokazal voljo, da se spor mirno reši. OOSS pa se pred delavstvom obvezuje, da bo nadaljeval pogajanja, dokler ne bodo izpolnjene njegove zahteve.

Izjava ZVU je v nasprotju z vsemi načeli sindikalne svobode, ki je priznana po vsem svetu. OOSS opozarja na ravnanje podpredsednika Conskega sveta dr. Palutana, ki je klub vsem zagotovilom pri razgovorih kmalu nato v imenu ZVU izjavil, da je stavka nezakonita.

Prvi vlak na mladinski progi

Član mladinske brigade iz Trsta, ki dela na progi Samac-Sarajevo piše svoji materi o življenju in delu na mladinski progi:

Draga mama! Danes je prišel prvi vlak iz Samca v Doboj. Ne moreš si predstavljati, kako veliko je bilo naše navdušenje ob tem dogodku. Imam svoj fotoaparat in naš poveljnik mi je dovolil, da smem fotografirati. Nisem vedel, kje bi začel. Bil sem ves razburjen in nisem vedel, ali naj slikam lokomotivo ali železniške vozove.

Obvezali smo se, da bomo napravili to delo do 15. t. m. in smo ostali zvesti svoji obvezi. Sedaj smo sklenili, da mora biti železnica do 29. novembra popolnoma dokončana. Tudi to bomo napravili. Čaka nas še ogromno dela, saj bo treba položiti na mesto 4 milijone kub. m. materiala, skoraj izključno z voziički, krampi in lopatami. S tem materialom bi lahko napravili 1.20 m visok zid od Splita do Leningrada.

Tako kakor bomo dovršili pravočasno našo progo, bo pravočasno izvedena tudi petletka in vsi drugi načrti, ki si jih je ljudstvo zadalo. Nič nas ne bodo ovirali naši nasprotniki in godrnjači, ker napredka, zgodovine in razvoja človeštva ni mogoče ustaviti. Ni je sile, ki bi nas mogla odvrniti od naše poti.

Šentjakobčani nagnali „esule"

Sinoči okoli 20. ure se je ustavil pred hišo štev. 2 v ul. Belli pri Sv. Jakobu kamion z evidenčno tablico Reka. Bil je natovorjen s pohištvom družin «esulov» z Reke. Hiša je še vedno v popravilu in bi stanovanje moralo seveda pripadati onim Tržačanom, ki jim je bombardiranje uničilo dom. Ti brezdomci pa ne morejo plačati visoke vsote, ki jo zahteva lastnik hiše ob vselitvi. Take vsote premorejo seveda le «ubogi esuli». Bojevito šentjakobsko ljudstvo pa je takoj reagiralo na to krivico. Zbralo se je okrog kamiona in ni odnehalo, dokler se ni ob 22. odpeljal.

Na mesto je prišla policija, ki jo je vodil znani inšpektor Marcon. Ljudstvo pa se policije ni prestrašilo in je vztrajalo do kraja, dokler niso «esuli» sramotno odšli.

Predavanja tov. Vidalija

Danes ob 20.30 bo predaval tov. Vidali v krožku «Rauber» (Greta) o temi: «Borba za mir».

V petek ob istem času bo predaval v krožku «Skoljeto» o temi: «Včerajšnji in današnji fašizem».

TRŽAŠKI OTROCI so prepuščeni cesti

Na željo mater, katerih otročički so prepuščeni cesti, je mestni odbor ASIZZ proučil položaj otroških vrtcev in zavetišč v mestu, iz katerega je razvidno, da zdaleka ne odgovarja stvarnim potrebam in kako upravičeno je vprašanje: kam z našimi otroki? Oglejmo si nekoliko klavrno sliko po posameznih okrajih v mestu in okolici.

V Rojanu imamo dnevno zavetišče za šolske otroke, ki ga upravlja tržaška občina. V vseh teh zavetiščih pa se vzgojitelji ne posvetijo utrjevanju snovi, ki so jo otroci v šoli predelali, in se ti samo igrajo, ker se nihče ne briga resno za njihovo vzgojo. Otroškega vrtca sploh ni. V Škorkliji imamo slovenski otroški vrtec in dnevno zavetišče pod vodstvom jezuitov. V Školjetu je slovenski otroški vrtec in dnevno zavetišče. V Barkovljah je en sam slovenski otroški vrtec. V Kolonji skrbita kulturna kročka, da se otroci vzgajajo v duhu modernih načel, ki jamčijo mirno sožitje obeh narodnosti. Poleg tega imamo molilnico, ki jo vodijo menihi. Na Barieri ni ne otroškega vrtca ne zavetišča in še tisto edino poslopje v ulici Del Bosco, ki bi moralo služiti temu namenu, je nastanjeno z begunci, ker oblasti ni na tem, da bi rešila pereča vprašanja delovnih tržaških ljudi in ji ni mar življenje in bodočnost otroka. Pri Sv. Justu je prav tako žalostno. Dve dnevni zavetišči in nobenega otroškega vrtca, ker so v poslopju v ulici Dell'Asilo in v ulici Pallini tisti, katerim nočejo preskrbeti stranovanj na drugem mestu, ker morda nimajo denarja, da bi podplačali. Na račun stanovanjskega urada, ki ne vrši svoje dolžnosti, kot bi jo moral vršiti, so tu oškodovani ubogi otroci. Pri Sv. Alojziju je dnevno zavetišče in zavod, ki ga vodijo sestre. Pri Sv. Ivanu je slovenski otroški vrtec in otroci dobijo tudi zavetje v kulturnem krožku Škamperle. V tem delu mesta, kjer so cele četrti delavskih stanovanj, je na stotine otrok brez prostorov, v katerih bi dobili dopolnilo k njihovi vzgoji. Prav tako je v Lonjeru, kjer otroci čakajo na učitelja in primerne prostore. Za vse ogromno območje Sv. Jakoba so trije otroški vrtci in eno zavetišče. Pri Sv. Magdaleni je zavod Sergio Laghi za otroke od štirih do štirinajstih let, ki ga vodijo sestre in zavod «Speranza» z malim številom otrok ter dnevno zavetišče. Tudi tu je na stotine otrok brez vodstva. V Rocolu je slovenski otroški vrtec v kulturnem krožku Marušič. Na ulici Settefontane je vrtec, ki ga vodijo sestre. Na ulici Istria je otroški vrtec in salezijanska molilnica, na tisoče otrok pa je na cesti. V Skednju je slovenski otroški vrtec, italijanski otroški vrtec, ki ga vodijo sestre, in dnevno zavetišče. Otroci iz Sv. Ane so brez otroškega vrtca in morajo hoditi daleč na Istrsko ulico, kar je tembolj pereče, ker so pri Sv. Ani kot pri Sv. Ivanu skupine delavskih hiš z velikanskim številom otrok. V Kolonkovcu, kjer so sami slovenski otroci, je mestni otroški vrtec, kjer se govori izključno italijanski, oblast pa ne dovoli, da bi se otvoril slovenski otroški vrtec. Na Opčinah je zasebni otroški vrtec, ki ga posečajo otroci iz kraja, med tem ko nimajo otroci iz bližnjih vasi ničesar.

Število otrok, ki poseča te ustanove, je v primeri s številom tistih, ki so brez pravega nadzorstva in ki gre v visoke tisoče, kot kapljica, ki kane v morje.

KOLEDAR

Četrtek, 31. julija
Ignac, Jelena
Sonce vzhaja ob 5.43, zahaja ob 20.34. Dolžina dneva 14.51.
Jutri 1. avgusta
Vezi sv. Petra, Veran

Spominski dnevi

1941: *je bilo na Mokrcu ustanovljeno partizansko taborišče in osnovana posebna četa s komandantom Ljubom Šercerjem.*

Za zob časa ni nobene plombe

Preskrba

Delitev živil. Sepral sporoča, da se z jutrišnjim dnem konča delitev živil za mesec julij. Delitev belih testenin ZVU za delavce pri zaveznški vojski v mestu in po podeželskih občinah za mesec julij bo objavljena v dnevnih časopisih.

Delitev konserviranega mesa za bolnike. Z današnjim dnem prejmejo bolniki v mestu in po podeželskih občinah po eno škatlo konserviranega mesa «Tang». Delitev se konča 9. avgusta.

Opozorilo menzam in tovarniškim razprodajalnicam. Delitev olja se podaljša do 9. avgusta.

Opozorilo tovarniškim razprodajalnicam po podeželskih občinah. Dvignite obrok fižola v teku današnjega dne.

Enotni Sindikati

Sindikat kmetijcev. Danes ob 18. uri bo sestanek odbora in referentov kmetijske stroke na sedežu v ul. Imbriani 5-I. Prosimo za udeležbo vseh referentov in celotnega odbora.

Slaščičarji. Danes ob 19. uri bo seja upravnega odbora.

Hoteli in menze. Vabimo vse brezposelne kuharje, člane našega sindikata, da se zglasijo na sedežu sindikata.

Sindikat kemikov. Vsi nameščenci milarne «Adria» so vabljeni na izredni sestanek, ki bo danes ob 19.30 v Delavski zbornici, soba 4.

Poziv društvom!

7. septembra t. l. bo v Bazovici spominska svečanost «Bazoviških žrtev». Opozarjamo že danes vsa prosvetna društva, da na ta dan ne prirejajo veselic, zabav in plesov. Vabimo na žalno svečanost vsa prosvetna društva. Natančnejša pojasnila in program bo objavljalo naše časopisje. — *Slovensko-hrvatska prosvetna zveza.*

Krožek tiskarjev «Ivan Oliva»

priredi v soboto, 2. avgusta ob 19. uri v prostorih gostilne Suban pri Sv. Ivanu vrtno veselico. Loterija za sladkosnedneže, ples, šale, nagraditev 2. nogometne skupine tiskarjev.

Tečaji za popravne izpite

Dijaška matica in Roditeljski svet sporočata, da bodo pričeli tečaji za popravne izpite iz slovenščine, latinščine, italijanščine, matematike in angleščine za I., II. in III. razred gimnazije v ponedeljek 4. avgusta ob 10. uri dopoldne v prostorih prosvetnega društva «V. Smuc» na Škorkliji (Vicolo Ospedale Militare 2). Pridejo naj vsi, ki so se prijavili za tečaj.

Zvišanje železniških pristojbin

ZVU je z veljavnostjo od 1. avgusta t. l. povišala pristojbine železniškem prometu.

I. Osebni promet — za I. razred se poviša pristojbina za 40% sedanjo ceno; za II. in III. razred 37.5%. Od tega poviška so izvzeti tedenski in dnevni abonmaji III. razred.

II. Blagovni promet:

a) Žito, moka in podobni proizvodi: zvišanje znaša 9.09% prejšnjo ceno.

b) Vse vrste premoga in premogovnih proizvodov: zvišanje znaša 18.18%.

c) Ostalo blago (tudi prtljaga): zvišanje znaša 54.54% na sedanjo ceno.

Pevski zbor iz Dornberga

priredi v nedeljo, 3. avgusta ob 17. uri v Lokvi pri Divači velik koncert. Na sporedu je tudi pesmi.

Mladinci!

Dvignite svoje izdelke, ki ste imeli na razstavi ob priliki mladinskega festivala v ul. Monforte 16. od 20. ure.

Nov vozni red na železnici od 1. avgusta t. l.

Odhodi iz Trsta.

Proti Červinjanu: A 4.20 Videm, D 6.15 Benetke-Milan-Pariz, A Červinjan, DD 13.50 Benetke-Milan, D 17.20 Benetke-Turin, A Portogruaro, A 19.30 Červinjan.

Proti Vidmu: A 4.55 Videm, 6.25 Ronke-Gorica (ob delavnikih za delavce), A 7.10 in A 12.00 Videm, A 14.20 Gorica, D 16.00 Videm-Trbiž-Dunaj, A 16.45 in A Videm.

Proti Sežani: D 1.30 Ljubljana-Budimpešta (ponedeljek, sreda, petek Carigrad), A 7.20 Ljubljana, A 14.00 Divača, A 12.58 Ljubljana, A 17.51 Ljubljana, A Sežana.

Prihodi v Trst.

Iz Červinjana: D 1.10 Palmanova-Benetke, A 7.13 Pjeris (razen nedelj), A 8.04 Portogruaro, D 10.37 Turin-Benetke, DD 17.50 Rim-Benetke, A 14.21 Červinjan, A 21.04 Videm.

Iz Vidma: A 0.47 in A 7.00 Videm, A 10.01 Gorica, A 12.35 Videm, A 15.29 Videm-Trbiž-Videm, A 18.36 Gorica-Ronke (ob delavnikih za delavce), A 19.36 in A 23.00 Videm.

Iz Sežane: D 5.50 Budimpešta-Ljubljana (ponedeljek, sreda, petek Carigrad), A 7.25 Sežana, A 10.22 Ljubljana, A 14.43 Sežana, 16.6 Nabrežina (razen nedelj), 17.2 Nabrežina (samo ob nedeljah), A 19.13 in A 23.14 Ljubljana.

Oddaja žitaric

ZVU sporoča, da je rok oddaje žitaric proti nagradi 400 lir za 5 dni podaljšan do 31. avgusta t. l.

Kmetovalci v ravninskih krajih lih morajo končati mlačvo ječmena do 15. avgusta, po vitih krajih do 31. avgusta, sicer more pozvati na odgovornost, ki se ne bodo držali predpisanega roka za mlačvo.

Radijski spored

v četrtek, 31. julija

TRST II

11.30. Operne melodije. 12.00. Priljubljena dobna Anglija. 12.10. Pester spored slovenskih pesmi. 12.45. Nekoliko časa in poročila. 13.00. Srbske in hrvatske pesmi. 13.15. Odlomki iz Smetanove simfonične pesnitve «Moja domovina». 13.45. Violinski dueti. 14.00. Pestra glasba. 14.45. Gospodarstvo starih narodov. 15.00. Citanje večernega sporeda. 18.30. Slovenska glasba v miniaturi. 18.30. Ženski zbor Cajkovskega. 18.30. Zeneva. 19.00. Plesna glasba. 19.15. Radio univerza. 19.40. Vaški kvintet. 20.00. Napoved časa in poročila. 20.15. Dve Pravljice za otroke. 20.15. Dvorakjeve skladbe. 20.45. Slovenska vopis. 21.00. Iz «Pavlihove dvojice». 21.30. Lahka glasba. 21.45. Slovenska književnost. 22.00. Prenos iz Ljubljane. 22.30. Pesmi raznih narodov. 23.00. Pestra glasba. 23.15. Napoved časa in poročila. 23.20. Citanje sporeda za prihodnji dan. 23.35. Polnočna glasba.

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. 16.30: «Nevidni vek se je vrnil», C. Hardwicke in V. Price.
FENICE. 16.30: «Smrtno pismo», D. Dick Powel in W. Scott.
FILODRAMMATICO. 16.00: «Ujetnik pad v plamenih», G. Brent in Havilland in Rains.
ITALIA. 16.00: «Jutri bom prosta», Paulette Goddard in R. Milland.
IMPERO. 16.00: «Duše pred dalom», J. Benett in T. Fran.
VIALE. 16.00: «Srebrna mreža», R. Richardson, Witherspoon, Knight.
MASSIMO. 16.00: «S.O.S. 107», W. Gargan in Barrett.
ALABARDA. 16.00: «Tarzan in amazonke» z Weissmüller-jem.
ADUA. 15.30: «Dol z revščino», Magnani.
CARDUCCI. 15.30: «Uničevalec».
CENTRALE. 15.00: «Mekasiki jezdec», O. Brien.
ODEON. 16.00: «Pripadaš meni», Stanwyck in Henrik Fonda.
RADIO. 16.30: «S krinko na...»

* * *

KINO V NABREŽINI. V soboto in nedeljo in ponedeljek: «Vsi ljudje», ameriški film.

Odg. urednik DUSAN HRESAK
Tisk Stabilimento Tip. Trieste

Kamion
nosilnosti 3-4 tone prodam. Ogled od 9-12 ure v prilika. Ogled od 9-12 ure.
TRST — ULICA S. MARCO

Rafinerija Aquila zopet dela

Slovesna otvoritev - Uničenje in obnova - Nove smernice za bodočnost

Včeraj dopoldne ob 10.30 je vodstvo Rafinerije Aquile v Zavljah povabilo domače in tuje novinarje na svoj glavni sedež v Trstu. Inž. Diego Guicciardi je novinarjem obrazložil važnost obnove te čistilnice, ki je v nekaj mesecih vstala iz ruševin in je prav za prav poleg delavskih zadrug edino podjetje v Trstu, ki se je resno lotilo obnove in pokazalo vero v bodočnost STO-ja. Po konferenci so šli novinarji v čistilnico in si ogledali nove naprave in obnovitvena dela, ki so v teku. Danes ob 10.30 bo sledila uradna otvoritev čistilnice. Ob tej priliki bodo v veži glavnega poslopja odkrili spominsko ploščo z imeni padlih delavcev in pa ploščo trem drugim delavcem, ki so ostali kot čuvaji za časa bombardiranja in plačali z življenjem svojo svestobo do podjetja.

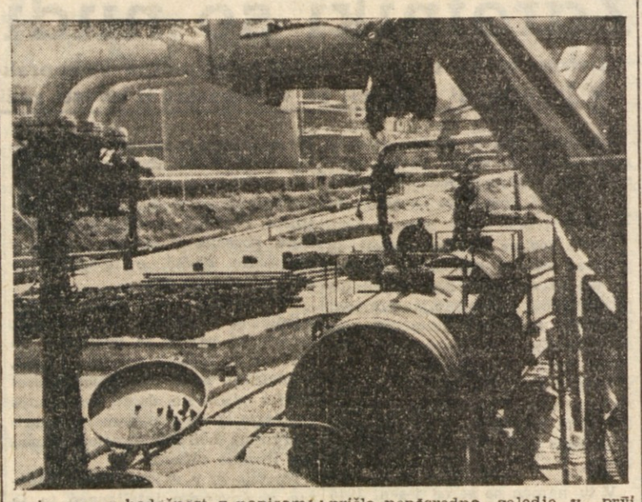

Prvi načrti za izgradnjo petrolejske čistilnice v Trstu so bili izdelani že leta 1934. Načrte so pa izvedli potem dve leti pozneje, s pomočjo domačih in tujih kapitalistov zlasti pa s pomočjo židovskega kapitala, ki je bežal pred Hitlerjem. Tako je nastala čistilnica Aquila. Fašizem je pozneje spremenil to podjetje v vojno industrijo ter ga podredil državi, ki si je zajamčila nad polovico delnic na ta način, da je dala delničarjem «v zameno» delnice raznih sladkornih rafinerij. Že takrat je bilo podjetje največje te vrste v Italiji in med prvimi v Sredozemlju.

10. junija 1944. so ga zavezniki bombardirali, razbili tanke z bencinom in goreča lava je zajela vso čistilnico. Razdejanje je bilo ogromno, saj je bila škoda cenjena na dve in pol miljarde lir. Celi so ostali le tanki za surovo blago, ki so bili takrat prazni. (Napadalci so bili dobro informirani). Vendar je požar takrat prizanesel glavnim delom strojev, katere so potem delavci poskrili po raznih krajih, da bi na ta način sabotirali Nemce in fašiste, ki so jih hoteli odpeljati.

Z obnovo so pričeli pred letom dni, ko je dal industrijski oddelek ZVU posojilo v ta namen. Delavci so se lotili obnove z veliko vnemo in požrtvovalnostjo in ko so postavili v obrat prvi del čistilnice, so napisali na obcestni nasip nad njo: «Aquila se dviga iz ruševin» Takoj zdraven pa so izpovedali svojo vero v bodočnost z napisom: «Živel Tito».

Obnovljeni del obrata je opremljen z najmodernejšimi pridobitvami sodobne tehnike. V programu je obnovitev drugega dela objektov, v katerega je vključena rafinerija po sistemu Edeleanum. Za ta del obnove računajo, da bodo potrošili okrog poldrugo milijardo lir.

Trenutno zaposluje čistilnica 400 notranjih, 500 zunanjih delavcev in 120 uradnikov. Njena proizvodnja znaša 400 tisoč ton letno ali 130 vagonov dnevno in že presega predvojno proizvodnjo. Ze od lanskega novembra pa opravlja tudi tranzitne posle za zaveznike, Unrro in za Češko. Dosedaj so odposlali 80 tisoč ton. Tudi sedaj so bencinski tanki polni. Vendar bencina ne smejo vreči na trg, kjer ga primanjkuje, ker bi bil v konkurenco onemu, ki ga dobavljajo zavezniki po višji ceni. Ali je tudi tukaj špekulacija, ki zavira povratek k rednim razmeram?

Trgovsko čakajo čistilnico v novih razmerah posebne naloge. Pred vojno je dobavljala 50% svojih proizvodov Avstriji in Švici in 50% pa Italiji. Avstrija je našla med zadnjo vojno nove vrelce in verjetno ne bo več naš odjemalec. Italija sicer sedaj kupuje po 25 tisoč ton mesečno, vendar je ta dobava le trenutna in bo treba to vprašanje žele urediti v zvezi z zamenjavo drugega blaga. V poštev bi prišlo neposredno zaledje, v prvi vrsti Slovenija in pa Češka, ki ima sicer precej naprav za sintetično gorivo, vendar je še vedno zelo važen odjemalec. Med raznimi drugimi stranskimi proizvodi lahko čistilnica dnevno izdela 400 ton asfalta, za katerega bi bilo bližnje zaledje najboljši odjemalec. Tudi to vprašanje bo treba prepustiti v rešitev edinole tržaškemu ljudstvu, ki ga bo rešilo brez zunanjega pritiska in upoštevajoč samo interese STO-ja, ki mu narekujejo, da se čim tesneje povežejo s svojim naravnim zaledjem.

Požar v skladišču orožja

Včeraj okrog 11.30 dopoldne je nastal požar v skladišču na prostem, blizu Tržiča, kjer je nakopičeno strelivo.

Zajel je nekaj skladovnic granat. Pobiralci min, ki so delali v bližini, so omejili ogenj in rešili ostale skladovnice pred požarom, ki bi lahko imel hude posledice za bližnje hiše. Eksplozije so trajale do 15. ure, vendar ni bilo človeških žrtev ne škode na hišah.

Pošten najditelj

55-letni Mevla Jakob iz ul. del Bosco 19 je prinesel na policijo listnico, ki jo je našel na cesti V njej je bilo 4.491 lir in osebni dokumenti na ime Stojana Karža. Denar in listnica sta na policiji.

Kulturna petletka srbske Prosvete

Državna založba Srbije «Prosveto» je pripravila načrt za svoje kulturno delo v času od l. 1947. do 1951. Načrt predvideva 1863 različnih del z vseh področij knjižnega dela v skupni nakladi 24 milijonov izvodov.

V teku letošnjega leta bo izšlo 222 knjig v skupni nakladi 4,334.000 izvodov. V seriji jugoslovanskih pisateljev izidejo med drugim: Hrvatski bog Mars od M. Krleže, novele Veljka Petroviča, dve knjigi A. Cesarca, pesmi Gvida Tartaglie in drugo.

V teku poletja bo dotiskan Njegošev «Gorski vijenac», nadalje «Pokošeno polje» od Br. Ćosića, «Pesmi» Ćed. Minderovića in povest «Most na Žepi» Iva Andriča, zbirka novel «V vinogradih» Bor. Stankoviča, Nušičeva drama «Pokojnik», znanstvena knjiga astronoma Sevarniča «Planet, na katerem živimo» ter «Simfonična fantazija» Slavka Kristića.

Petletni načrt predvideva izdanje zbranih del klasikov: Gundulića, Marina Držića, D. Obradovića, V. Karadžića, P. P. Njegoša, Fr. Prešerna ter Ivana Cankarja. Primerna pozornost se bo posvetila delom mladih pisateljev.

Knjige s področja kulturne zgodovine se bodo izpopolnile s 30 novimi zvezki, ki bodo obravnavali kulturno zgodovino narodov Jugoslavije in kulturno zgodovino svetovnih narodov.

Sovjetska književnost bo izšla v izborih — antologijah pesmi in p. oze. Nekatere izdaje bodo posvečene posameznim pisateljem.

Najboljša dela sodobnih naprednih književnikov bodo izšla v 38 knjigah. Posebna pozornost bo posvečena klasikom: Homerju, Shakespeareu, Byronu, Goetheju, Puškinu, Lermontovu, Heineju in drugim.

Gledališka knjižnica bo izdajala drame in komedije, študije o režiji in igri, življenjepise velikih gledaliških umetnikov itd. Za otroke in mladino se bodo natisnila dela s tematiko iz nar. osvobodilne borbe.

Na koncu predvideva kulturna petletka natis velikega števila knjig s področja pedagogike, znanosti in glasbe, slovarjev, priročnikov, časopisov in listov, umetniških albumov, zemljevidov, bibliografskih katalogov, raznih učbenikov itd. V načrtu petletke je tudi izdajanje revije za jezikovna vprašanja.

Šoferja so pretepli in okradli

Pretekli teden je 50-letni šofer Pečenko Franc iz ul. Skorklja štev. 38 vozil dva ameriška vojaka. Pri mostu v ul. Damiano Chiesa sta vojaka izstopila in namesto, da bi plačala, sta začela šoferja biti s pestmi. Pečenko je obležal v krvi na tleh. Neki civilist in civilni policaj, ki sta prišla na mesto, sta poklicala rešilni voz, ki je pripeljal Pečenka v bolnico. Pečenko je izjavil, da je imel pri sebi 5 tisoč lir in en dolar z modrim pečatom. Ko so pregledali v bolnici njegove žepe, ni bilo več tega denarja, ker so ga verjetno okradli. Včeraj je Pečenko javil napad ameriškemu policijskemu poveljstvu, ki išče oba vojaka napadalca.

Vrečo tobaka so odnesli

Aleksandru Silvestru iz ul. Revoltella 47 so neznani tatovi odnesli iz njegovega kamiona Fiat, ki je stal na vogalu ul. Settefontane in ul. Manzoni, vrečo 6 kg tobaka.

Velika likvidacija modelov po ZNIŽANIH cenah
KRZNARSTVO
ZILIOTTO
TRST, UL. TRENTO 41 TELEFON 29-[illegible]

FIZKULTURA

Balincarske tekme za tržaško prvenstvo

Nedeljske revanšne tekme prvega kola v balincanju za tržaško prvenstvo, pri katerem sodeluje veliko število balincarskih moštev, so dale tele rezultate:

Skupina A: Zvezda A-Lepi razgled B 21:8; Tomažič-Sv. Ana C 21:5; Mesarji-Standart B 21:16. *Skupina B:* Magdalena A-Zvezda C 21:5; Corsi A-Kolonja A 21:9; Standart A-Mezgec B 21::11. *Skupina C:* Stella B-Pečar C 21:14; Pečar B-Delavci A 3:21; Konopljarna B-Nardin 21:13. *Skupina D:* Sv. Ana B-Baldi A 21:5; Delavci B-Tovarna strojev 16:21. *Skupina E:* Mezgec A-Acegat 15:21; Col-Rojan A 21:16; Sv. Alojzij-Rinaldi 16:21. *Skupina F:* Kolonja C-Costalunga 21:16; Lepi razgled A-Magdalena B 21:15; Corsi B-Sv. Alojzij B 21:5. *Skupina G:* Kolonja B-Pečar A 13:21; Skoljet A-Rojan B 21:18; Kraljič B-Sv. Ana A 4:21. *Skupina H:* Pečar D-Magdalena C 21:19; Baldi B-Colombin 18:21; Pošta-Skoljet B 21:10. Tekma med Kraljičem C in Konopljarno A je bila razveljavljena in bo ponovljena.

Boks v Štandrežu

Boksarski odsek Delavskega športnega krožka iz Gorice je priredil v soboto, 26. t. m. zvečer v Standrežu drugo boksarsko prireditev. Na športnem prostoru se je zbralo številno občinstvo, ki je z vidnim zanimanjem sledilo posameznim točkam.

Kot prva sta nastopila tov. Turel in Tabaj iz Štandreža v peresni kategoriji. V drugi rundi je šibkejši Tabaj zapustil ring. Občinstvo je oba mlada boksarja-diletanta za njuno borbo nagradilo z odobravanjem.

V petelinji teži sta se nato srečala tov. Komel in Brumat iz Gorice. Dvoboj je bil silno živahen. Oba tekmovalca sta pokazala dober boks. Odigrala sta vsa tri kola. Zmagal je Brumat po točkah.

Sledila sta tov. Sušmel in Petarin iz Sempetra v polsrednji teži. Sušmelu se je poznala izvežbanost, vztrajnost in velika gibčnost. Tehnično je nadkriljeval svojega tekmeca. Toda tudi tov. Petarin je dal vse iz sebe ter pokazal res odlično obrambo, kakor tudi nekaj dobrih napadalnih potez. Ta boksarski dvoboj je bil po izvedbi najboljša točka večera. Gotovi smo, da bosta oba tekmeca še letos pokazala napredek in častno zastopala goriško mladino v tej športni panogi. Dvoboj se je končal neodločeno.

V srednji kategoriji sta se nam predstavila tov. Nanut in Kobal iz Štandreža. Dvoboj ni prikazal nič posebnega, predavajanje je bilo diletantsko, a kakor se je videlo, so dani obema vsi pogoji, da se bosta v bližnji, bodočnosti izpopolnila in nam nudila v doglednem času vedno boljši boks. Zmaga je bila prisojena po točkah tov. Nanutu.

V lahki kategoriji sta se nadalje pomerila tov. Hrobat iz Gorice in Marega iz Štandreža. Oba tekmeca sta se potrudila, da sta nam podala borben dvoboj. Zmagal je Hrobat po točkah, vendar mu je bil Marega enakovreden nasprotnik.

Kot zadnja sta nastopila v težki kategoriji tov. Komel in Kerševani. Takoj od začetka je bilo opaziti, da je Kerševani močnejši in da bi mu ne bilo težko si izvojevati gladko zmago. Zdelo se je že, da bo ta slednji premagal Komela s knockoutom, toda tov. Komel je vzdržal vse napade in dvoboj se je končal po tretjem kolu neodločeno. Komelu priporočamo vztrajne vaje in gotovi smo, da bo v kratkem dosegel še prav lepe uspehe.

Goriško in domače občinstvo, ki je z veliko napetostjo sledilo tekmovanju, je hvaležno prirediteljem ki so mu v tako kratkem času že v drugič pripravili lep boksarski večer. Ta drugi nastop je bil mnogo boljši od prvega in upamo, da bodo naši boksarji — novinci pokazali vedno lepši napredek.

Kakor smo zvedeli, se bo goriška boksarska ekipa pomerila v kratkem s skupino iz Kranja. Želimo ji obilo uspeha!

Nocoj občni zbor Ponziane

Nocoj ob 20. uri bo v prostorih delavske športne zveze v ul. Conti 11 redni občni zbor športnega društva Ponziane.

Rezultati prvih 20 dni trimesečnega tekmovanja v Istri

Ne glede na nujna in važna dela na polju, so v Istri v prvih 20 dneh tekmovanja, ki se je začelo prvega julija, dosegli znatne uspehe. Lahko pa pričakujemo v prihodnjih dneh še boljših uspehov, ki bodo ugodno vplivali na ljudsko gospodarstvo.

Objavljamo podatke udarniškega dela, ki ga je ljudstvo opravilo v posameznih rajonih. Rajon Koper: Babič, Bonini, Dekani, Boršt, Marezige, Lopar so dali 291 udarnikov. Pri popravilu hiš, popravljanju cest in drugih obnovitvenih delih so opravili 1085 ur dela v vrednosti 48.825 lir. V Izoli je 132 udarnikov delalo 695 ur v vrednosti 31 tisoč 275 lir. V Piranu je 178 udarnikov popravljalo bolnico, kanalizacijo mesta, prevažalo material in podiralo utrdbe, t. j. 1189 ur dela v vrednosti 53.515 lir. V Bujah je 286 udarnikov pri raznih delih na cestah opravilo 941 ur dela v vrednosti 42.315 lir. 205 udarnikov je v Umagu pripravilo športno igrišče s 1055 urami v vrednosti 47.475 lir. V Novem gradu so udarniki, 132 po številu, opravili 345 udarniških ur v vrednosti 15.525 lir. V vsem okrožju se je udeležilo udarniškega dela 1224 udarnikov, ki so opravili 5310 ur v skupni vrednosti 238.920 lir. V teh številkah pa niso vštete vožnje z avtomobili in vozovi. Manjkajo trenutno tudi podatki iz manjših vasi okrožja.

Tekmovanje so povsod pozdravili z navdušenjem. Istrsko ljudstvo se zaveda važnosti tega prostovoljnega dela in se ga udeležuje v vedno večjem številu. Ne štedi pri tej prostovoljni obnovi svojih moči, kot jih ni štedilo tekom borbe. Zanaša se le na svoje lastne sile, ker ve, da mu je pri tem v pomoč prav ljudska oblast.

Uspeh počitniških kolonij v Šempetru pri Gorici

Na zelenem pobočju Sv. Marka pri Sempetru v prijaznem gradiču sredi gozda letujejo tržaški otroci, ki so na počitniških kolonijah. Te dni so se zaključile počitnice prve skupine 76 deklic iz Sv. Jakoba, Sv. Ivana in iz Milj. Dne 29. t. m. je bil v gradu poslov